

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Doświadczenia okresu programowania 2014-2020

Mocne i słabe strony procesu wdrażania

Wnioski i rekomendacje dla przyszłej perspektywy.

II Kongres Metropolitalny

27- 28 września 2018

W perspektywie finansowej 2014 – 2020 rewitalizacja jest jednym z obszarów strategicznej interwencji funduszy UE za Umową Partnerstwa:

Miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji

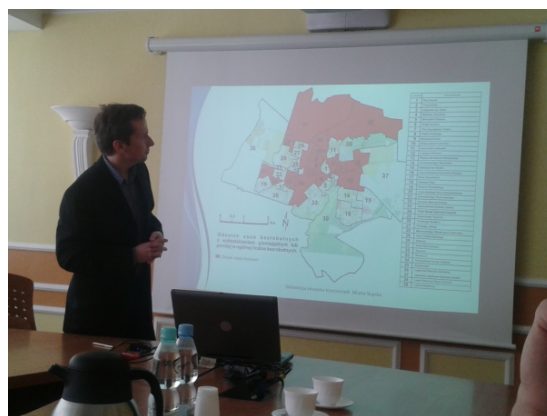
„Identyfikacja miast, które wymagają rewitalizacji, odbywać się będzie na poziomie regionalnym na podstawie dokumentów strategicznych województwa (strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw), przy ścisłej współpracy władz miast oraz partnerów społeczno – gospodarczych. Na wsparcie rewitalizacji miast tworzących to OSI alokowana powinna być w ramach RPO dedykowana pula środków”

**Złożony i wieloaspektowy proces przygotowania
zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych**

2014 - 2016

7 lipca 2014 - VII-XI 2014
2 szkolenia edukacyjne dla
samorządów miast-
(proces - wytyczne - zasady)

I 2015
złożenie przez **31** samorządy MIAST
deklaracji przystąpienia do procesu

12 spotkań wewnętrznych
w sprawie **analizy delimitacji**
opracowanych przez
samorządy Miast

Procedura przygotowania projektów zintegrowanych dotyczących rewitalizacji zdegradowanych obszarów miast

Miasta:

które złożyły deklarację przystąpienia do procesu
przygotowań Zintegrowanych Projektów Rewitalizacyjnych

które *nie złożyły deklaracji lub
zrezygnowały z udziału*

w Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta:

Gdańsk, Gdynia, Tczew, Wejherowo, Pruszcz
Gdański, Rumia, Kartuzy, Żukowo, Puck

Hel, Jastarnia, Reda, Sopot, Władysławowo

poza Obszarem Metropolitalnym Trójmiasta:

Brusy, Bytów, Chojnice, Czersk, Człuchów,
Debrzno, Gniew, Kościerzyna, Kwidzyn, Lębork,
Łeba, Malbork, Miastko, Nowy Dwór Gdański,
Nowy Staw, Pelplin, Skarszewy, Słupsk,
Starogard Gdański, Sztum, Ustka, *Czarne*

*Czarna Woda, Dzierzgoń, Kępice, Krynica Morska,
Prabuty, Skórcz*

Rola Instytucji Zarządzającej

Zespół ds. rewitalizacji

1) Agnieszka Surudo

DPR, przewodnicząca Zespołu,

2) Magdalena Kaniewska - DPR,

3) Justyna Wieczerek - DPR,

4) Agnieszka Parkot - DPR,

5) Anna Bizub-Jechna - DEFS,

6) Katarzyna Deleżyńska - DEFS,

7) Agnieszka Wlizło - DEFS,

8) Małgorzata Sobolew - DRRiP,

9) Bartosz Kozicki - DRRiP,

10) Maja Chyżyńska - DRRiP,

11) Monika Gawin - DES,

12) Maciej Kisała - ROPS,

13) Anna Łoziak - PBPR,

14) Anna Lewicka - WUP.

do niedawna także Anna Górna z DEFS

i Konrad Młynarczyk

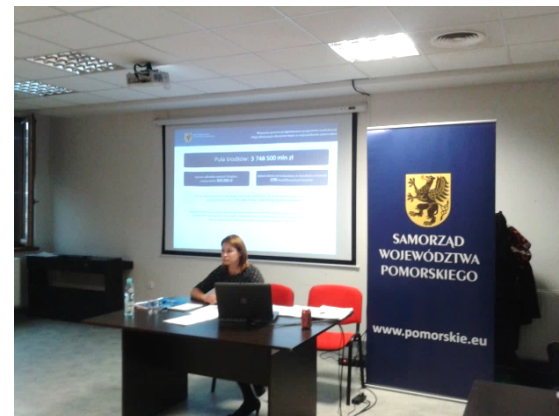

**grudzień 2014 r. - powołanie Zespołu ds. rewitalizacji
odpowiedzialnego za koordynację prac zmierzających
do przygotowania przez uprawnione Miasta
zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych**

Podstawa procesu uzgadniania

- Dużą zaletą na początku okresu programowania była możliwość kształtowania przez województwa własnej polityki wdrażania poprzez wytyczne programowe, co dało Instytucję Zarządzającą możliwość proponowania indywidualnego podejścia do przygotowywania projektów rewitalizacyjnych.
- Podstawą rozpoczęcia procesu uzgadniania były zapisy *projektu RPO WP 2014-2020*, następnie *Założenia do projektu Wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych*, ważną rolę odegrały również doświadczenia z okresu programowania 2007-2013;
- Warto podkreślić, że proces uzgodnień w takim kształcie nie był prowadzony w żadnym innym województwie, poza województwem pomorskim.
- Rozpoczął się on już w 2014 roku jeszcze przed przyjęciem programu operacyjnego na lata 2014-2020 i wyznaczeniem celów do ramy wykonania.

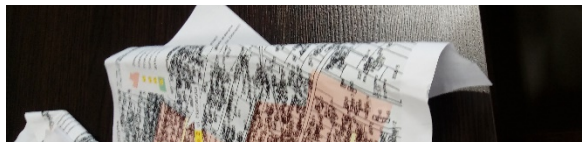
12 X 2015

Zarząd Województwa Pomorskiego podpisał umowę z Ministerstwem na opracowanie programów rewitalizacji (POPT)

III-IX 2015

Konsultacje z samorządami Miast ws. wyboru obszarów do objęcia wsparciem (28 spotkań)

Negocjacje zakresów projektów

lipiec-grudzień 2016

Zespół ds. rewitalizacji
odbył **32 wizyty studyjne**
(w tym 10 na obszarze ZIT)

sierpień-grudzień 2016

negocjacje zakresów zintegrowanych
projektów rewitalizacyjnych
22 spotkania z miastami ZIT i
27 spotkań z miastami spoza ZIT

... **18 spotkań** wewnętrznych
w sprawie uzgodnienia zakresów
projektów oraz zorganizowaliśmy
3 szkolenia edukacyjne

Ocena programów rewitalizacji

Zespół ds. rewitalizacji odbył
ok. 9 spotkań z miastami ZIT i
18 spotkań z miastami spoza ZIT

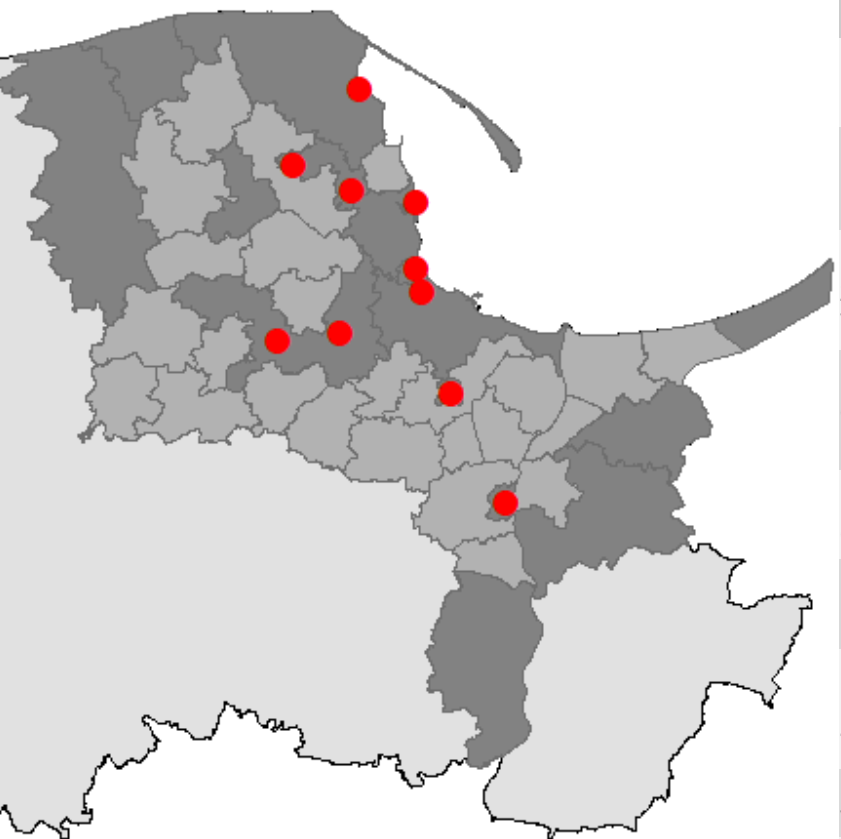
... 18 spotkań
wewnętrznych w tym 15
dotyczyło oceny
programów rewitalizacji ...

uczestniczył w podpisaniu
umów

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

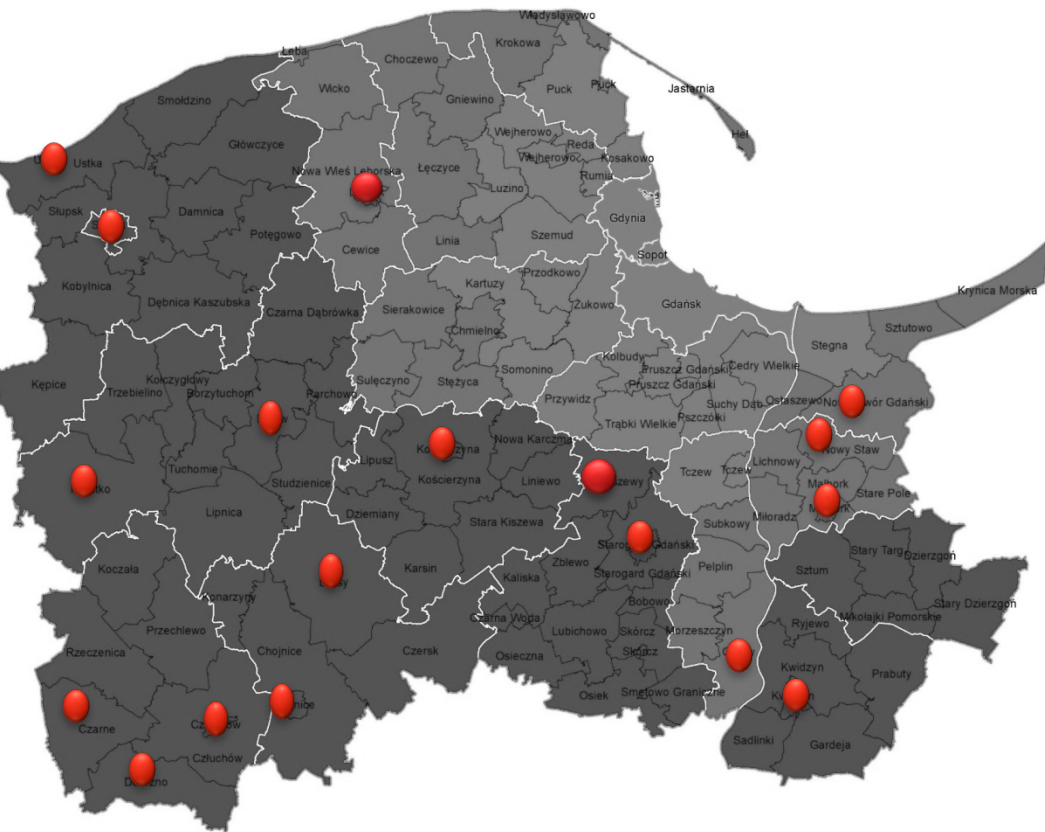

13 zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych

Tytuł	Wartość całkowita	EFS	EFRR
Rewitalizacja Dolnego Miasta i Placu Wałowego wraz ze Starym Przedmieściem w Gdańsku	22 669 000,00 zł	510 000,00 zł	18 452 395,15 zł
Rewitalizacja Oruni w Gdańsku	22 698 482,00 zł	515 323,70 zł	18 471 830,26 zł
Rewitalizacja Biskupiej Górki i Starego Chełmu w Gdańsku	27 665 000,00 zł	510 000,00 zł	18 449 046,00 zł
Rewitalizacja obszaru Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście w Gdańsku	23 170 000,00 zł	527 000,00 zł	18 855 028,37 zł
Gdynia odNowa: Rewitalizacja zachodniej części dzielnicy Witomino-Radiostacja	11 788 000,00 zł	244 778,75 zł	9 735 352,67 zł
Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego	17 288 000,00 zł	244 800,00 zł	11 809 170,34 zł
Gdynia odNowa: Rewitalizacja dzielnicy Oksywie	20 495 047,06 zł	342 802,87 zł	17 001 805,88 zł
Kompleksowa Rewitalizacja Centrum Kartuz	26 347 035,40 zł	2 493 849,50 zł	11 263 076,54 zł
Miasto od-nowa - rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza w Tczewie	20 182 546,00 zł	1 017 403,98 zł	15 693 799,69 zł
Rewitalizacja Śródmieścia Wejherowa	19 493 511,40 zł	3 580 796,30 zł	12 590 605,38 zł
Rewitalizacja Starego Centrum Żukowa	11 968 527,90 zł	443 003,00 zł	6 551 412,00 zł
Rewitalizacja Zagórza w Rumi	20 330 697,33 zł	2 888 618,00 zł	9 852 657,15 zł
Rewitalizacja Centrum Pucka	11 524 733,66 zł	1 116 303,01 zł	4 096 774,40 zł

Miasta, które otrzymały wsparcie w ramach konkursu

Beneficjent	Wartość ogółem	EFS	EFRR
Gmina Miejska Kościerzyna	15 321 173,86 zł	488 809,50 zł	7 984 957,12 zł
Gmina Miejska Chojnice	12 084 318,01 zł	2 258 093,42 zł	5 137 524,10 zł
Miasto Kwidzyn	5 253 876,23 zł	2 025 839,43 zł	1 289 936,87 zł
Miasto i Gmina Debrzno	4 795 118,00 zł	1 327 213,80 zł	1 763 766,01 zł
Gmina Miasto Łębork	21 099 966,53 zł	2 746 716,35 zł	9 290 100,21 zł
Miasto Słupsk	76 560 351,73 zł	5 928 201,53 zł	30 418 590,55 zł
Gmina Miejska Starogard Gdański	16 749 248,75 zł	2 520 723,24 zł	7 093 797,51 zł
Miasto Malbork	17 320 877,68 zł	1 695 882,60 zł	7 385 707,35 zł
Gmina Skarszewy	11 336 445,11 zł	1 235 628,00 zł	5 313 891,29 zł
Gmina Nowy Staw	10 004 581,26 zł	679 908,63 zł	4 956 841,82 zł
Gmina Gniew	8 958 419,58 zł	1 188 531,20 zł	3 798 683,40 zł
Gmina Miasto Ustka	13 746 373,54 zł	2 040 000,00 zł	6 209 501,17 zł
Gmina Czarne	7 668 072,60 zł	1 471 921,71 zł	3 265 020,00 zł
Gmina Miastko	10 960 919,26 zł	1 721 269,98 zł	4 875 142,66 zł
Gmina Bytów	6 025 252,15 zł	459 000,00 zł	2 796 100,22 zł
Gmina Brusy	5 306 306,92 zł	1 202 120,93 zł	1 884 135,00 zł
Gmina Człuchów	10 464 267,53 zł	1 104 929,08 zł	3 869 240,20 zł
Gmina Nowy Dwór Gdański	7 946 397,73 zł	814 525,25 zł	3 403 505,35 zł

18 zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych

Zintegrowane projekty rewitalizacyjne

**Obecnie 26 miast realizuje 31 zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych
Łączna ich wartość wyniosła ponad 519 mln zł,
w tym przeszło 353 mln zł to wartość dofinansowania ze środków UE oraz budżetu państwa.**

Zintegrowane Projekty Rewitalizacyjne	Zakres wsparcia (m.in.)	Liczba podpisanych umów	Wartość ogółem PLN	Kwota dofinansowania PLN
Poddziałanie 6.1.1. Aktywizacja społeczno -zawodowa - mechanizm ZIT	-poradnictwo psychologiczne lub psychospołeczne	4	6 832 994	5 808 045
Poddziałanie 6.1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa	-kursy, szkolenia, -poradnictwo zawodowe, -Centra Integracji Społecznej -Kluby Integracji Społecznej	2	1 115 070	947 810
Poddziałanie 6.2.1. Rozwój usług społecznych - mechanizm ZIT	- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne i rodzinne, - terapię i mediacje, - warsztaty umiejętności rodzicielskich, - wsparcie opiekuńcze i specjalistyczne,	12	10 148 982	8 626 635
Poddziałanie 6.2.2. Rozwój usług społecznych		16	35 248 830	33 486 388
Poddziałanie 8.1.1. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach obszaru metropolitalnego trójmiasta – mechanizm ZIT	-adaptacji budynków na cele społeczne, kulturalne i edukacyjne, - remontu budynków komunalnych, wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni, -zagospodarowania otoczenia, przestrzeni publicznych, w tym parków i skwerów oraz remontów ciągów pieszych i dróg	13	240 796 667,90	173 648 397,43
Poddziałanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym trójmiasta		18	225 238 066,89	130 870 116,06
Łącznie		65	519 380 609,79	353 387 390,17

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2 474 ha
Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	147 490 osób
Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej	53
Liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnych	637

Rewitalizacja nie ma charakteru metropolitalnego i jako element polityki rozwoju, zgodnie z KPM, wpisuje się w działania związane ze wsparciem małych i średnich miast

Wady i zalety procesu uzgodnienia zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych

ZALETY

wzrost poziomu wiedzy miast – proces zagwarantował wzajemną edukację w zakresie rewitalizacji

potrzebny jest czas na ułożenie kompleksowych programów i projektów – tryb uzgodnienia temu sprzyja

Zespół ds. rewitalizacji UMWP „wymuszał” współpracę różnych wydziałów i jednostek gminnych w celu uzyskania efektu komplementarności

gdyby nie proces uzgodnień, projekty składałyby się głównie z komponentów drogowych i boisk przyszkolnych (co widoczne było w propozycjach pierwszych projektów)

zmiana sposobu myślenia – zahamowanie postrzegania rewitalizacji jedynie jako remontu czy renowacji

udało się zakorzenić w miastach idee, że fundamentalne są działania społeczne, działania infrastrukturalne stanowią narzędzie do osiągnięcia celu społecznego

Wady i zalety procesu uzgodnienia zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych

WADY

gminy z reguły miały gotowy plan na rewitalizację, wiedziały co chcą zrealizować w ramach procesu, uzgodnienia zaburzały wypracowaną przez nich wizję;

długotrwały czas potrzebny na uzgodnienia projektów

zaangażowanie pracy i wysiłku wielu osób m.in. z Zespołu ds. rewitalizacji UMWP.

Wstępne rekomendacje dotyczące programowania procesu rewitalizacji w perspektywie 2020+

REKOMENDACJE

1. Rewitalizacja w okresie programowania 2020+ powinna dotyczyć wszystkich miast województwa pomorskiego, tj. należy stworzyć wszystkim miastom możliwość udziału w procedurze inkubowania projektów w tym zakresie;
2. Proces uzgodnień projektów rewitalizacyjnych jest konieczny, ale mimo to miasta powinny uczestniczyć w procedurze konkursowej.
3. Kształt interwencji powinien pozostać zintegrowany (dwufunduszowy). Gdy nie będzie szansy na realizację projektu zintegrowanego należałoby znaleźć inne skuteczne rozwiązania gwarantujące realizację w ramach rewitalizacji działań społecznych i infrastrukturalnych. Zintegrowanie, co do zasady, powinno obejmować co najmniej dwa projekty. Ponadto program regionalny powinien przewidywać preferencje dla projektów o charakterze rewitalizacyjnym także w innych celach tematycznych. Możliwym rozwiązaniem mogłoby być wydzielenie alokacji w ramach innych celów tematycznych.

Wstępne rekomendacje dotyczące programowania procesu rewitalizacji w perspektywie 2020+

REKOMENDACJE

4. Co do zasady interwencja nie powinna obejmować niezamieszkałych obszarów zdegradowanych – celem rewitalizacji są mieszkańcy terenów zdegradowanych. Pogłębionej analizy wymaga skala i zakres potencjalnych projektów dotyczących np. obszarów powojennych, przemysłowych itp., które z uwagi na brak mieszkańców nie będą mogły spełnić kryteriów demarkacji, jednak interwencja na nich może mieć bezpośredni wpływ na obszary rewitalizacji.
5. Zalecany jest większy udział instrumentu elastyczności w ramach projektów dofinansowanych z EFRR, rozbudowanie jego grupy docelowej oraz typów projektów.
6. Obecnie konieczne są dalsze działania na rzecz budowania silnej współpracy międzysektorowej, zarówno w UMWP jak i urzędach gmin.
7. Kontynuowanie budowania świadomości wśród miast województwa pomorskiego w zakresie kompleksowej interwencji rewitalizacyjnej (m.in. poprzez szkolenia i warsztaty)
8. Udział Zespołu ds. rewitalizacji w monitorowaniu projektów i programów rewitalizacji m.in. poprzez wizyty studyjne z udziałem mieszkańców.
9. Konieczność kontynuowania finansowania zadań Zespołu ds. rewitalizacji z POPT (w tym m.in. szkoleń).
10. Należy zsynchronizować instrumenty dotacyjne i zwrotne, z szerszym wykorzystaniem zwrotnych instrumentów na rzecz przedsięwzięć realizowanych przez podmioty prywatne.

Art. 52. 1 Ustawy o rewitalizacji:

Do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dziękuję za uwagę

